

DE HEILIGE NACHT

Selma Lagerlöf

Bewerkt voor De Kleine Wereldburger door
Luc Cielen
26 november 2012

Kerstspel voor de derde klas

Jozef

Maria

Engel (1, 2 of 3 spelers)

1e waard: Rufijn

2e waard : Quirijn

3e waard : Marijn

1e herder: Lode

2e herder: Dokus

3e herder: Maarten

(kan uitgebreid worden met dierfiguren: hond, os, ezel, schapen e.d.)

Kinderen van de eerste of tweede klas kunnen schapjes zijn

Engel(en) Ik treed naar voren met plezier
om u eerbiedig te begroeten.

Ik groet ook 't gezelschap hier
dat u zo dadelijk zult ontmoeten.

Want voor uw ogen zullen treden:
Maria,
Jozef,
de os en 't ezeltje.
Die op de aarde hier beneden
leefden in een stalletje.

U zult dan ook de waarden zien,
die boos en potdoof bleven,
toen Jozef vroeg of zij misschien
een vuurtje wilden geven.

Vergeten mag ik de herders niet,
die ruw en soms met bittere spot
- wat u ook aan hun posturen ziet -
Het vuurtje gaven ter ere van God.

Zo luister nu met beide oren
naar 't spel dat zo beginnen zal.
Ik hoop dat 't stuk u kan bekoren,
want zie, daar gaan ze al.

Allen *'t Jezuskindje was geboren
in een koude, donk're nacht.
Luister nu met beide oren
Naar 't verhaal door ons gebracht.*

*Jozef ging een vuurtje halen
bij de herders op de wei.
Namen weg zo alle kwalen
werden heilig ook daarbij*

Maria *Jozef, lieve Jozef mijn
Zie het kind in gouden schijn,
Kil en duister is de stal
O Jozef lief, en 't sneeuwt weer overal.*

Jozef *Maria lief, Maria rein
Jij moet niet vol vrees zo zijn,
't Is het kind dat God ons gaf
Maria lief, nooit ik iets mooiers zag.*

Maria *Jozef, lieve Jozef mijn,
Zie het kind in gouden schijn,
Kil en duister is de stal
O Jozef lief, en 't sneeuwt weer overal.*

Jozef *Maria lief, Maria rein
Jij moet niet vol vrees zo zijn,
Is de stal ook koud en kil
Het kindje werd geboren naar Gods wil.*

Maria *De kou daalt op de velden
en dringt ook in de stal
Hij nadert ook de kribbe,
hoe dat wel worden zal?*

*Zoek bij de waard een plaatsje,
het kind bevriest bijna.
Ach, lieve Jozef, haast je
en breng wat warmte, ja?*

Jozef *Maria lief, dat deed ik al
toen 't kind ter wereld kwam.
Ons bleef alleen de stal
Als ik er vree mee nam.*

*Maar ik zal in 't diepe duister
van deze stille nacht
op stap gaan en gaan zoeken
bij herders op de wacht.*

Maria *Jezu lief, o Jezu mijn
god zal uw behoeder zijn
slaap mijn kindje, slaap nu zacht
O Jezu lief, de engelen houden wacht.*

Allen *Dwalend door verlaten stegen
zoekt nu Jozef om wat vuur
mensen komt hij niet meer tegen
op dit middernachtelijk uur.*

*Hij gaat bij de mensen vragen
waar hij nog een lichtje ziet
Maar hij moet veel spot verdragen
en het vuurtje krijgt hij niet.*

*Herders waken bij de schapen,
ruwe lui met groot postuur
Denken helemaal niet aan slapen
Jozef vraagt hen om wat vuur.*

Jozef: *Beste man, wil 't mij vergeven,
Dat ik 's nachts je slaap verstoort.
Ik vraag je mij wat vuur te geven,
Ik zal het wel betalen hoor.*

*Ons werd een kind geboren,
Ginds in een ijskoude stal
Wil toch mijn bede aanhoren,
Weet dat God 't u lonen zal.*

waard Rufijn: Scheer je weg van mijn deur, en ga slapen,
kruip in het stro, dan vergeet je de kou.

Ben je doof? Wat sta je daar te gapen?
Verdwijn en keer terug naar je vrouw!

Jozef: Heer er is geboren,
deze nacht, een kind,
't is al bijna bevroren.
Wees nu toch vroom gezind,
Wil mij een vuurtje lenen,
Een vuurtje voor mijn vrouw,
Ik breng het weer metenen,
't is alles wat ik wou.

Waard Quirijn:
Man, ga dat elders vragen,
ik geef niet aan de deur.
Moet ik jouw zorgen dragen?
Verdwijn! En laat dat gezeur!

Jozef: Ik was hiernaast bij uw gebuur,
goede man, leen mij wat vuur.
Hij wou niet mijn zorgen dragen,
daarom kom ik nu aan u wat vragen.

Waard Marijn:
Oude man, je maakt mij zorgen;
dat hou ik, echt waar, niet verborgen.
Ja, ik zou u graag wat geven,
maar zo gaat het steeds in 't leven,
't is nu midden in de nacht,
En wie had zo iets verwacht?
Er is geen vuur meer in de haard,
't Is spijtig, want helpen ligt zo in mijn aard.

HERDERSPEL

Lode: Jongens, 't is koud vannacht,
'k loop te stampen, 'k loop te trappen.
Ja, ik had het wel verwacht,
want jij moest het hout gaan kappen.

Dokus: Ik dacht: er was nog wel genoeg
om te waken deze nacht.
Maar ik zal morgenvroeg
wel zorgen voor een nieuwe vracht.

Maarten: Dokus, 't is een luie streek.
Jij denkt alleen maar aan eten.
't Is niet de eerste keer deze week,
zeg 't rechtuit, je bent het vergeten!

Dokus: Hou je mond, of ik sla erop,
ik laat mij niet door jou beleren!

Maarten: Met zo een domme boerenkop
kun je niet eens schapen scheren!

Dokus: Ik sla je tanden uit je mond!

Maarten: En ik ga je neus verhuizen!

Dokus: Man, je bent niet goed gezond!

Maarten: Heel je baard zit vol met luizen!

MAARTEN EN DOKUS VECHTEN, LODE KOMT TUSSENBEIDE

Lode: Ik jaag je beiden naar de hel
als je niet dat vechten laat.
Luister goed, versta me wel,
ik geef maar één keer goede raad.

Ik stel voor een lied te zingen,
vol van vreugde en jolijt.
Laat de klanken huppelen, springen,
dat is beter dan die strijd.

Maarten : *'t Was nog in de oude tijden,
toen kwam Goliath in het land,*

De 3 herders : *- //: Hij liep over onze weiden,
Met een boom in zijne hand - ://*

Allen *- //: Van de morgen tot de avond
Draaide Goliath maar rond :// - (bis)*

Dokus : *Toen kwam David onze broeder,
En keek Goliath recht in't oog,*

De 3 herders : *- //: Hij bezag dat grote loeder
Van beneden naar omhoog :// -*

Allen : *- //: Van de morgen tot de avond
Draaide Goliath maar rond :// - (bis)*

Lode : *David zou het land bevrijden
nam een grote ronde steen.*

De 3 herders : *- //: Bekeek hem eens van alle zijden,
Wierp toen Goliaths kop uiteen :// -*

Allen : *- //: Van de morgen tot de avond
Draaide Goliath maar rond :// - (bis)*

Maarten: Lode, wat gebeurt er?
De hond loopt naar de weg!

Lode: Hij bromt en gromt geweldig,
dat wordt een feestje zeg!

Dokus: Mijn mes, een zwaard, een sabel,
dat zullen wolven zijn!

Maarten: Ik hoop voor onze Dokus,
dat het is: een vet konijn!

Dokus: Maarten tel je tanden,
voor de allerlaatste keer,
Want ik sla ze uit elkander,
je vindt ze nooit meer weer.

Maarten: Dat moest jij eens proberen,
jij kleine luizenbaard,
jij kunt slechts pap verteren,
meer ben jij niet waard!

ZE VLIEGEN OP ELKAAR AF, MAAR LODÉ HOUDT HEN UITEEN

Lode: Schei uit met ruzie maken,
en hou je messen klaar.
Dit wordt een vreemde wake,
de hond die doet zo raar.

ZE STAREN IN DE VERTE

Dokus: De hond loopt als een lam,
en kwispelt met zijn staart.

Maarten: Hij loopt daar naast een man,
dat is toch niet zijn aard?

Lode: En ik zou wel eens willen weten
wat die kerel hier komt doen.

Dokus en
Maarten: Wij zullen hem ontvangen,
met eerbied en fatsoen.

JOZEF KOMT OP, DE HOND BRAAF NAAST HEM

Lode: Wel ouwe man,
wat kom jij hier zoeken?

Jozef: Nu goede lieden, ik wil u groeten.

Herders: Wij herders op dit koude veld,
wij alle drie tezaam,
Op vrede zijn wij zeer gesteld,
en groeten u in Godes naam

Jozef: Ginds bij de stad daar staat een stal,
 daar is een kind geboren.
 Ik zoek wat vuur, reeds overal,
 Want 't is bijna bevroren.
 Nu kom ik hier, na een lange tocht,
 zie hoe mijn handen beven
 Bezitten doe jij wat ik zocht,
 wilt mij toch een vuurtje geven?

Dokus: Dus wat jij in de stad niet vindt,
 dat kom j' aan arme sloebers vragen?

Maarten: Wij herders zijn niet boos gezind,
 maar 't zijn wij die altijd armoe dragen.

Jozef: De rijkdom van een mens
 ligt niet in het bezit der dingen;
 wanneer hij voor de boosheid zwicht,
 zal leed en pijn hem snel bespringen.

Lode: 't Zijn wijze woorden die jij zegt,
 zo midden in de nacht.
 Maar scheef of krom, of goed of slecht,
 't Is vuur dat jij van ons verwacht.

Jozef: Eén kooltje stelt mij reeds tevrede
 ik keer dan snel terug daarmee.

Lode: Wel, neem dan wat je hebben moet,
 en keer dan weer in vrede.
 Je vrouw en kind, het gaat hen goed,
 en neem ook onze groeten mee.

JOZEF NEEMT HET KOOLTJE MET ZIJN HANDEN

Dokus: Bij God, hij neemt dat met zijn handen!

Maarten: Pas op! Je zult je vingers branden!

Jozef: Heb dank, o goede herders mijn,
 God zal u genadig zijn.

JOZEF GAAT WEG, DE HERDERS STAREN HEM NA

Dokus: Dit is een spokenuur!

Maarten: Zijn handen dragen vuur
 Lode: Wat vreemds gebeurt er al vannacht,
 of sta ik hier te dromen?

Dokus: Wie had er ooit zoiets verwacht?
 Maarten: Ja, zelfs de hond is niet teruggekomen.

Lode: Het moet mij van 't hart, of ik wil of niet,
maar zo een wonder versta ik niet.

Maarten: Ik zou wel eens willen weten,
wat ginder in de stad geschiedt.

Dokus: Mijn leven lang zal ik Dokus heten,
maar ik ga zien, of ik geloof het niet.

DE HERDERS GAAN WEG. JOZEF KOMT TERUG BIJ MARIA. LATER KOMEN OOK DE HERDERS

Lied *Herderkens van buiten
met trommels en met fluiten,
recht naar Bethlehem,
want daar is geboren een God van al
die 't leven heeft gegeven aan het aardse dal.*

Jozef: Het vuur werd mij gegeven
door ruwe herderslie'n.
Schenk Jezuke uw zegen
als je hen ooit mocht zien.

Maria zingt: *Jezulief, o Jezu mijn,
Warm zal nu de stalle zijn.
't werd geschonken in de nacht,
o Jezulief, door herders op de wacht.*

Dokus: Het licht dat we in de verte zagen,
ik zie het niet meer, waar is het heen?

Maarten: Ik zeg u, als je 't mij wilt vragen,
dat is de stal, waarin de man verdween.

Lode: Wij kloppen aan en zullen 't vragen
of dat we wel terecht hier zijn.
Die twijfel wil ik niet meer dragen,
maar 't wonder zien, 't zij groot of klein.

DE HERDERS GAAN OP

Herders: De zon schijnt in de nacht,
het is hier hel en klaar.
Ons eigen vuur heeft ons gebracht
bij 't goddelijk ouderpaar

Jozef: God heeft ons gezonden
zijn eigen zoon op aard.
U hebt hem gevonden,
zijt dus zijn liefde waard.

Maarten: Ik zie niet enkel gouden schijn
die 't goddelijk kind omringt.
Mijn tere, lieve Jezulijn,
de hele hemel zingt.

Dokus: Een engelenkoor daalt neder
en zingt de lof van de Heer.
Zij prijzen altijd weer
het Jezuskindje teer.

Lode: Een koning is dit kleine kind,
en zie, het licht, 't is goed gezind.
't Kwam voor ons uit de hemel neer,
't is onze God, de hoogste Heer!

DE HERDERS STAAN RECHT EN KIJKEN NAAR HET PUBLIEK

Maarten: U mensen die ons stem wilt horen,
Dokus : wij zagen vele engelenkoren,
Lode : Die kwamen op de aarde hier neder,
Maarten : en zongen voor het kindje teder,
Dokus : Dat juist geboren was.
Lode : Het is het kleine Jezulijn,
Maarten : Maar 't zal ook de verlosser zijn.
Dokus : Gekomen uit het hemelal,
Lode : die op aard' en hemel heersen zal.
Maarten : Als dank voor wat hij heeft gedaan,
Dokus : zo zingt nu met ons tezaam:

Allen: *Er is een kindeke geboren op aard. ://
't Kwam op de aarde voor ons allegaar. ://*

*Er is een kindeke geboren in 't strooi. ://
't Lag in een kribbe gedekt met wat hooi. ://*

*'t Had twee schoon oogskes zo zwart als laget. ://
Twee blozende kaakjes, dat stond hem zo net. ://*

*'t At pap uit een panneke, en 't maakt zich niet vuil. ://
't Viel op de aarde en 't had er geen buil. ://*

Engel(en): Wij droegen voor met heel ons hart,
van Maria en Jozef en hun grote smart.
Maar u kon zien hoe het is gegaan
door wat de herders hebben gedaan.

Nu mag ik u vragen, heeft 't u verveeld,
het verhaal dat wij hier hebben gespeeld?

Allen Nee!

Engel(en) Dan wensen w' u, hier al tegaar,
een zalige Kerst, een goed nieuw jaar!

Allen *Drie herderkes gingen hoeden
en zij stonden op het veld.
En de schapjes die zij hoedden
kwamen plotseling toegesneld.
En ik hoorde een engel zingen,
en het maantje scheen zo klaar.
Nu is 't kindeke geboren,
Met dit zalig nieuwe jaar,
met dit zalig nieuwe jaar.*